

СТАНОВИЩЕ

Научен секретар
МУ - Плевен
Вх. № НС-125/15.06.2021г.

от доц. д-р Бойко Радев Шентов, дм

Факултет „Здравни грижи“

Медицински университет – Плевен

Член на научно жури, съгласно решение на Академичния съвет с протокол №1 от 31.05.2021 г. и заповед № 1298/01.06.2021 на Ректора на МУ - Плевен

Относно: защита на дисертационен труд на д-р Ирина Боянова Халваджиян, докторант в самостоятелна форма на обучение към Катедрата по педиатрия, МУ - Плевен, за придобиване на научно-образователна степен „доктор“, в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Педиатрия“ на тема „ОРГАНИЗАЦИЯ И РЕЗУЛТАТИ ОТ ПАРТНЬОРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ПРИ ОЦЕНКА И ЛЕЧЕНИЕ НА ДЕЦА С ОТКЛОНЕНИЯ В РАСТЕЖА”.

Д-р Ирина Халваджиян е родена през 1975 год. в гр. Дупница. През 1999 год. завършва медицина с отличен успех в МУ - Плевен. От 2000 до 2011 г. работи като ординатор в „Дом за медико-социални грижи за деца“- гр. Плевен. Придобива **специалност по детски болести** през 2009 год. От 2011 год. до 2013 год. д-р Ирина Халваджиян е редовен специализант по Детска ендокринология и болести на обмяната в УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна. През 2014 год. придобива **специалност по детска ендокринология и болести на обмяната** след успешно положен държавен изпит. Допълнителна следдипломна квалификация д-р Халваджиян има в областта на детския диабет и растеж, както и по проблемите на нарушенията в половата диференциация. От м. юни 2014 год. след проведен конкурсен изпит работи като асистент към Катедрата по детски болести в МУ – Плевен. **Учебно – преподавателската и дейност** включва практически упражнения по педиатрия на студенти от 5-ти курс медицина, занятия със стажант – лекари и специализиращи лекари.

Д-р Халваджиян е член на Българска педиатрична асоциация, Българско дружество по ендокринология, Българско дружество по генетика, Българско национално сдружение по детска ендокринология, Варненско дружество по детска ендокринология, Български лекарски съюз.

Оценката на растежа е основен показател за здравето на децата. Лошият темп на растеж често е първа проява на неразпознати заболявания. Ендокринните нарушения са сред редките причини за нисък ръст (НР), но когато са налице, те са лечими и е важно да бъдат диагностицирани своевременно. Ако лечението на отклоненията в растежа започне в ранен етап, ефектът върху крайния ръст е оптимален и качеството на живот е по-добро. За ранно идентифициране на деца с отклонения в растежа от

общопрактикуващите лекари (ОПЛ) и педиатри, е необходимо да има точни и добре дефинирани критерии за насочване към специалист по детска ендокринология, в комбинация с добър мониторинг на растежа. Това обуславя **актуалността** на избраната тема за дисертация.

Дисертационния труд е **структуриран** много добре, с обем от 237 стандартни страници и онагледен с 15 таблици и 49 фигури. Библиографската справка съдържа 339 заглавия, от които 20 на кирилица и 319 на латиница.

Целта на научния труд е да се създаде, организира и въведе в клиничната практика на университетска педиатрична клиника от 3-то ниво (гр. Плевен) Програма за диагностика и лечение на деца със състояния, свързани с изоставане в растежа/нисък ръст, вкл. с необходимост от лечение с рчРХ, в активно сътрудничество с утвърден център за диагностика и лечение с рчРХ (Университетска педиатрична клиника от 3-то ниво, гр. Варна и прилежащия и Експертен център по редки ендокринни болести).

Формулирани са три основни **задачи** с множество подзадачи. Детайлно са описани обектите и обхвата на проучването, както и всички използвани методи, разделени в няколко групи: организационни, клинични, лабораторни, стимулационни тестове, използвани за максимална секреция на РХ, генетични методи, фундоскопия, анкетни и статистически методи.

Собствените резултати са описани детайлно и много добре онагледени с таблици и фигури. Заслужава да се отбележи, че непредвидената **глобална пандемия от COVID-19** затруднява прекия контакт с пациентите, проследявани в Центъра и лекувани с РХ, както и провеждането на планирани нови диагностични тестове при потенциални пациенти с ДРХ. Това е преодоляно чрез използване на съвременните технологии, като пациентите са проследявани в реално време чрез постоянни телефонни контакти и електронни писма. Установява се, че въпреки значителния спад в общия брой хоспитализирани остро болни пациенти в Клиниката по педиатрия след въведените противоепидемични мерки, делът на хронично болните и децата с нарушения в растежа продължава да се увеличава.

Анализът на получените резултати закономерно води до добре обосновани **изводи**.

Дисертационният труд на д-р Халваджиян обобщава **значителна по обем и разнообразие информация**, касаеща всички аспекти на поставените задачи. Основният принос е създаването на мултидисциплинарен екип в структурата на УМБАЛ „Г. Странски“ - Плевен, включващ всички звена необходими при диагностициране на дете с нисък ръст. Центърът за диагностика и лечение на деца с отклонения в растежа в Плевен (Център по растеж) е изграден при партниране и копиране на организацията на Експертния център по редки ендокринни болести (ВЕЦРЕБ) в УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна. За повишаване квалификационните умения на екипа в Плевен е използван капацитета на партньорството и въведената Партньорска програма (ПП), позволяваща неограничени контакти с лекари и медицински сестри от референтен център за лечение с РХ.

Постижение на партньорската програма в Клиниката по педиатрия - Плевен е повишеното внимание на педиатрите, ОПЛ, медицинските сестри и студентите по медицина по отношение коректното измерване на ръста на децата и интерпретирането на растежа.

Резултатите от организационната и научно – изследователска дейност на д-р Халваджиян са отразени в четири публикации в пълен текст и четири резюмета от престижни научни форуми у нас и в чужбина.

Заключение:

Предложеният дисертационен труд има научно – приложен характер и значителен потенциал за практическо приложение в българското здравеопазване. Той отговаря напълно на всички законово определени изисквания на национално ниво и съответните в Медицински университет – Плевен, поради което давам своя положителен вот за присъждане на научната и образователна степен „Доктор“ на д-р Ирина Халваджиян.

14. 06. 2021 г.

Доц. д-р Б. Шентов дм